

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยาศาสตร์ การศึกษาสมบัติของดินเหนียวเหลืองจากอำเภอมะริม เพื่อการทำผลิตภัณฑ์เซรามิกบางชนิด

ชื่อผู้เขียน นางสาวอัจฉราวรรณ กันจันะ

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนเคมี

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยาศาสตร์ :

รองศาสตราจารย์ ดร. กาญจนะ แก้วกำเนิด	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร. ประศักดิ์ ถาวรยุติการต์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. โกศล สาระเวก	กรรมการ

บทคัดย่อ

ได้ศึกษาดินเหนียวเหลืองจากแหล่งโรงเรียนนวมินทราชูทิศ พายัพ อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อการทำผลิตภัณฑ์เซรามิก ผลการวิเคราะห์ดินดิบทางเคมีพบว่าซิลิกา 51.9 %, อลูมินา 24.8 %, เหล็กออกไซด์ 4.0 %, ดิเตเนียมออกไซด์ 0.5 %, แมกนีเซียมออกไซด์ 0.1 %, แคลเซียมออกไซด์ 0.1 %, โซเดียมออกไซด์ 0.4 % โพแทสเซียมออกไซด์ 2.9 % และ L.O.I 8.8 % อนุภาคของเม็ดดินที่กระจายตัวในดินดิบที่มีขนาดเล็กกว่า 20 ไมครอน มีมากกว่า 70 % และพบว่าเมื่อนำดินดิบที่คัดขนาดด้วยตะแกรงร่อนระหว่าง 115-250 เมช จะสามารถขึ้นรูปได้และมีสมบัติทางกายภาพที่ดี เมื่อเผาในช่วงอุณหภูมิ 1100-1150°C ได้เนื้อดินเป็นสีน้ำตาลแดง, มีค่าการหดตัว 10-13 %, ค่าความพรุนตัว 3-5%, มีค่าความแข็งเฉลี่ยเมื่อเผา 35 กก./ซม² และมีค่าความแข็งหลังเผา 142 กก./ซม² เนื้อดินบดที่ประกอบด้วยดินดิบ 66.7 %, โดโลไมท์ 9.5 %, หินฟันม้า 19.0 % และถ้ากระดูก 4.8 % สามารถเข้ากับเคลือบไฟฟ้าที่มีส่วนผสมเคลือบประกอบด้วยฟริต เอพี-643 60 %, หินฟันม้า 15 %, หินปูน 5 %, ซิงค์ออกไซด์ 5 % และหินลำปาง 15 % สามารถนำไปทำผลิตภัณฑ์เครื่องปั้นดินเผา เอิร์ธเทินแวร์ เช่น การทำผลิตภัณฑ์โถ, แจกัน, เหยือกน้ำ, ลูกกรงแก้วและไส้กรองน้ำเซรามิก เป็นต้น

Research Title   A Study of the Properties of Plastic Yellow Clay
from Amphoe Mae Rim for Making Some Ceramic Products

Author   Miss Atcharavan Gunjina

M.S.   Teaching Chemistry

Examining Committee :

Assoc. Prof. Dr.Kanchana Keawkamnerd   Chairman

Assoc. Prof. Dr.Prasak Thavornyutikarn   Member

Assist. Prof. Dr.Kosol Sarawek   Member

Abstract

The plastic yellow clay in the area near by Nawaminthrachuthit Payap School, Amphoe Mae Rim, Chiang Mai was studied. The chemical analysis of the raw clay was 51.9 % SiO_2 , 24.8 % Al_2O_3 , 4.0 % Fe_2O_3 , 0.5 % TiO_2 , 0.1 % MgO , 0.1 % CaO , 0.4 % Na_2O , 2.9 % K_2O and 8.8 % L.O.I. The particle size distribution of the natural raw clay was found more than 70 percent of the size less than 20 μ . The raw clay was sieved through the wirescreen of 115-250 mesh in order to obtain the suitable size for forming. Good physical properties when firing at 1100°C to 1150°C were obtained. These are a reddish brown color in the texture appearance, 10-13 % shrinkage, 3-5 % porosity, 35 kg/cm^2 dried strength and 142 kg/cm^2 for the fired strength. The clay can be used to mix with other raw materials for body preparation such as : 66.7 % raw clay, 9.5 % dolomite, 19.0 % feldspar and 4.8 % bone ash. This clay body fitted well with glaze of the composition of : 60 % frit FP-643, 15 % feldspar, 5 % lime stone, 5 % zinc oxide and 15 % Lampang stone. Some typical products are small jars, flower vases, mugs, house gallery posts and a kind of filtering material for drinking water, etc.